

Nederland

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
T.a.v.: de voorzitter van de maatschappelijke dialoog megastallen
De heer J.G.M. Alders
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 10 augustus 2011

Kenmerk: 078-RtH-000.11

Betreft: aanbevelingen GGD Nederland over megastallen en publieke gezondheid
Contactpersoon: René ten Have

Geachte heer Alders,

Gelijk de VNG stelde in haar standpunt van 2 augustus jongstleden, vinden wij ook dat de volksgezondheidsaspecten aandacht verdienen bij de besluitvorming over beleids- en planontwikkeling voor grootschalige veehouderij. De GGD'en worden steeds vaker geconfronteerd met gezondheidscrisis waarvan de oorzaak (deels) is te herleiden tot de veehouderij. Crisis die de publieke gezondheid in Nederland bedreigen en al levens kosten, zoals de uitbraak van q-koorts en de problemen door resistente bacteriën in ziekenhuizen en verpleeghuizen. GGD Nederland ziet in haar rol als bewaker van de publieke gezondheid behoorlijke gezondheidsrisico's in de huidige bedrijfsvoering in de veehouderij. De publieke gezondheid verdient het een cruciale rol te spelen in de door het ministerie van EL&I georganiseerde maatschappelijke dialoog over megastallen. Daarom zouden wij het ook op prijs stellen om op 24 augustus 2011 aan te schuiven bij uw finale overleg met diverse organisaties over megastallen.

In deze brief sturen wij u alvast onze aanbevelingen:

- *Begin nu met het afbouwen van de blootstelling van burgers aan risicovolle stoffen*
Burgers die binnen een straal van 250 - 1.000 meter van een veehouderij wonen worden blootgesteld aan verhoogde concentraties van micro-organismen en endotoxinen. Wij ondersteunen de aanbeveling van de VNG om te komen tot voldoende afstand tussen de veehouderij en woonbebouwing. Door aan de hand van een helder toetsingskader veehouderijen bij dorpskernen en kleine buurtgemeenschappen te sluiten of door het verplaatsen van veehouderijen.

Centraal postadres
Postbus 85300
3508 AH Utrecht
E postbus@ggd.nl
I www.ggd.nl

Bezoekadres
Adriaen van Ostadelaan 140
3583 AM Utrecht
T (030) 252 30 04
F (030) 251 18 69

- *Zorg voor wettelijke verankering van volksgezondheidsbelangen in relatie tot (intensieve) veehouderij*

Neem bij vergunningaanvragen voor megastallen altijd de volksgezondheidsaspecten verplicht mee en verplicht dierenartsen om bedreigende ziekten altijd te melden aan de GGD. Deze verplichtingen moet landelijk ingevoerd worden om lokale verschillen te voorkomen en provincies en gemeenten te ondersteunen bij de beleidsvorming.

Voor het meenemen van de volksgezondheidsrisico's van megastallen bij de vergunningaanvraag dient zo snel mogelijk een toetsings- en beoordelingskader te worden ontwikkeld. De basis voor het toetsingskader kan gevormd worden door de uitkomsten van het momenteel lopende onderzoek van de Gezondheidsraad. Hierin moet staan wat de minimale noodzakelijke afstand is tussen veebedrijven en woongebieden en welke maatregelen houders van megastallen moeten nemen om de uitstoot van schadelijke micro-organismen, resistente bacteriën, hormonen en endotoxinen te beperken.

De intensieve veehouderij moet gezien en beoordeeld worden als een industriële vestiging waarvoor stringente regels gelden ten aanzien van de vestigingsplaats, de uitstoot van risicovolle stoffen en de veiligheid van de leefomgeving.

- *Verbreed het gezondheidsonderzoek*

Kennis van complicaties die optreden bij mensen met onder andere astma of COPD die in de nabijheid wonen van veehouderijbedrijven (ongeacht de afmeting) is belangrijk om gericht preventieve maatregelen te kunnen nemen.

Daarnaast zou meer onderzoek moeten plaatsvinden naar leefbaarheid, risicodragers en de effecten op de gezondheid in complexe situaties, de zogenaamde 'hot spots'.

In alle gevallen is het van belang om de onderzoeksagenda voor dier- en volksgezondheid af te stemmen op de beleidsagenda.

- *Pak resistentieproblematiek in de veehouderij aan bij de bron*

De huidige reductiedoelstellingen van de overheid voor antibioticagebruik in de veehouderij is 20% in 2011 en 50% in 2013. GGD Nederland vindt een snellere reductie van belang voor de volksgezondheid. Antibioticagebruik dient uitsluitend curatief plaats te vinden. Dit vraagt vergaande maatregelen, in de bedrijfsvoering en in de gehele keten van veehouder, veearts en veevoerleverancier.

Nederland

De MRSA- en ESBL-problematiek leidt tot grote problemen bij de behandeling van ernstig zieke patiënten in Nederlandse ziekenhuizen. Daarnaast vormt grootschalige toepassing van antibiotica in de veehouderij een toenemende belasting en bedreiging voor het milieu. Resistente bacteriën en antibioticaresten worden inmiddels al aangetroffen in bodem en grondwater, mogelijk met risico's voor de volksgezondheid.

Diverse veehouders tonen nu al aan dat een versnelde reductie van antibioticagebruik mogelijk is door aanpassing van de bedrijfsvoering. Deze aanpassing is mogelijk bij alle veehouders met een snelle en effectieve aanpak door alle ketenpartners in de sector.

Deze aanbevelingen verdienen uitvoering op de korte en middellange termijn. Om een grotere crisis te voorkomen, om gebruik te maken van het ontstane momentum en om een –ook financieel- gezonde ontwikkeling van de veehouderijsector te kunnen borgen. Een nieuwe gezondheids crisis zou immers ook hen schaden.

GGD'en kunnen met hun kennis van publieke gezondheid en goede inbedding in lokale structuren een grote rol spelen in de lokale afstemming van veehouderij én publieke gezondheid.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ed d'Hondt', is written over a horizontal line.

Ed d'Hondt
Voorzitter

